

ORSZÁGÉPÍTŐ

A Kós Károly Egyesülés folyóirata

ÉPÍTÉSZET | KÖRNYEZET | TÁRSADALOM

2015
04

KÓS
KÁROLY
EGYESÜ
LÉS

▶ KAMPIS MIKLÓS 80'

Mester és műhelye

▶ FŐÉPÍTÉSZEK

L. Balogh Krisztina | Kaposvár
Ifj. Lőrincz Ferenc | Vándorokból mesterek

▶ STATIKA ÉS SZENVEDÉLY

Interjú Pongor Lászlóval

▶ BOGLÁRKA BÖLCSŐDE

Bata Tibor | Fót

INTERJÚ IFJ. LŐRINCZ FERENCCEL

Csóka Balázs, Dénes Eszter | fotó: Ifj. Lőrincz Ferenc

▲ Hajózástörténeti Kiállítás és Kilátóépület, Balatonföldvár

FROM ITINERANTS TO MASTERS

Interview with Ferenc Lőrincz Jr.

Ferenc Lőrincz Jr. is the leader of Arkers, a reputable architectural office in Kaposvár managed in line with the family tradition. In addition to that, he is the Master Architect of several communities along Lake Balaton. During his years of formation as an itinerant, he used to be an apprentice to his father, to Miklós Kampis, to László Sáros, to László Deák and to Imre Makovecz. In his spare time, he does photography and diving on a professional level. Besides working on architecture projects, he is also noted as an underwater photographer.

A Kós Károly Egyesülés az idén éppen negyedszázada alapította meg ma is aktív, posztgraduális képzést adó Vándoriskoláját, amelyben eddig közel nyolcvan hallgató szerzett diplomát. Sorozatunkban olyan, egykori vándoriskolás hallgatókat keresünk fel, akik a vándoréveket követően immár mesterekként tevékenykednek. Ezúttal a kaposvári ifj. Lőrincz Ferencsel beszélgettünk.

► A Vándoriskola hányadik évfolyamára járt, és hol töltötte a vándoréveket?

A Vándoriskolát 1994-ben kezdtem, mi voltunk a harmadik évfolyam, amelyen L. Balogh Krisztina, Markót Imre, Szécsi Zsolt, Bogos Ernő és Pintér Balázs voltak csoporttársaim. Feleségemmel, L. Balogh Krisztinával a Kaposváron, Kampis Miklósnál és édesapámnál, Lőrincz Ferencnél kezdtünk, majd egy évet voltunk Budapesten, ahol Makovecz Imre és Sáros László mellett dolgozhattam. Ezt követően Szolnokra mentünk, Deák László és Blazsek Gyöngyvér irodájába, végül az utolsó félévben visszatértünk Kaposvárra.

► Miből állt akkoriban az irodán kívüli vándorlét? Voltak programok, kirándulások, karácsonyi ünnepek vagy előadások?

Nagy jelentőségűek voltak az akkor még negyedévente megtartott, a Kós Károly Egyesülés által szervezett konferenciák. Az adott iroda közösségével megültük az ünnepeket, születésnapokat. A budapesti vándorlásom alatt, Salamin Ferenc szervezésében havi rendszerességgel voltak külön házi feladatokhoz kapcsolódó beszélgetések, amelyeken Makovecz Imre is részt vett.

► Ha egy élményt kellene kiemelni, mi lenne az?

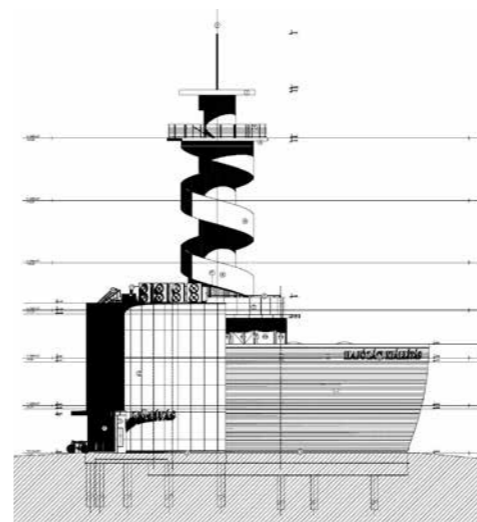
Talán a nyitottságot és az önzetlenséget emelném ki, ahogy a mestereink nagy szeretettel átadták nekünk azt a tudást, amelyre valósággal szomjaztunk. A Vándoriskolába azonos érdeklődésű és gondolkodásmódú fiatalok mentek, sok barátot szereztem. A mai napig fél szavakból is értjük egymást, kapcsolatunk átszövi a szakmai életet.

► Milyen munkákat bíztak a vándorokra?

Nagyon változó, frissen végzett egyetemistaként talán én már nagyobb önállóságot kaptam a többiekénél, mert már gimnáziumtól kezdve sokat dolgoztam. Önálló feladatokat is bíztak rám. Makovecz Imre mellett többek között a piliscsabai Stephaneum engedélyezési tervein, valamint számos családi ház tervén is dolgozhattam, mártélyi nyaralóját is én rajzoltam végig és jártam le művezetni. Nagyon nagy megtisztetés volt ez számomra.

► Családi kötődés révén tértek vissza szülővárosába, Kaposvárra?

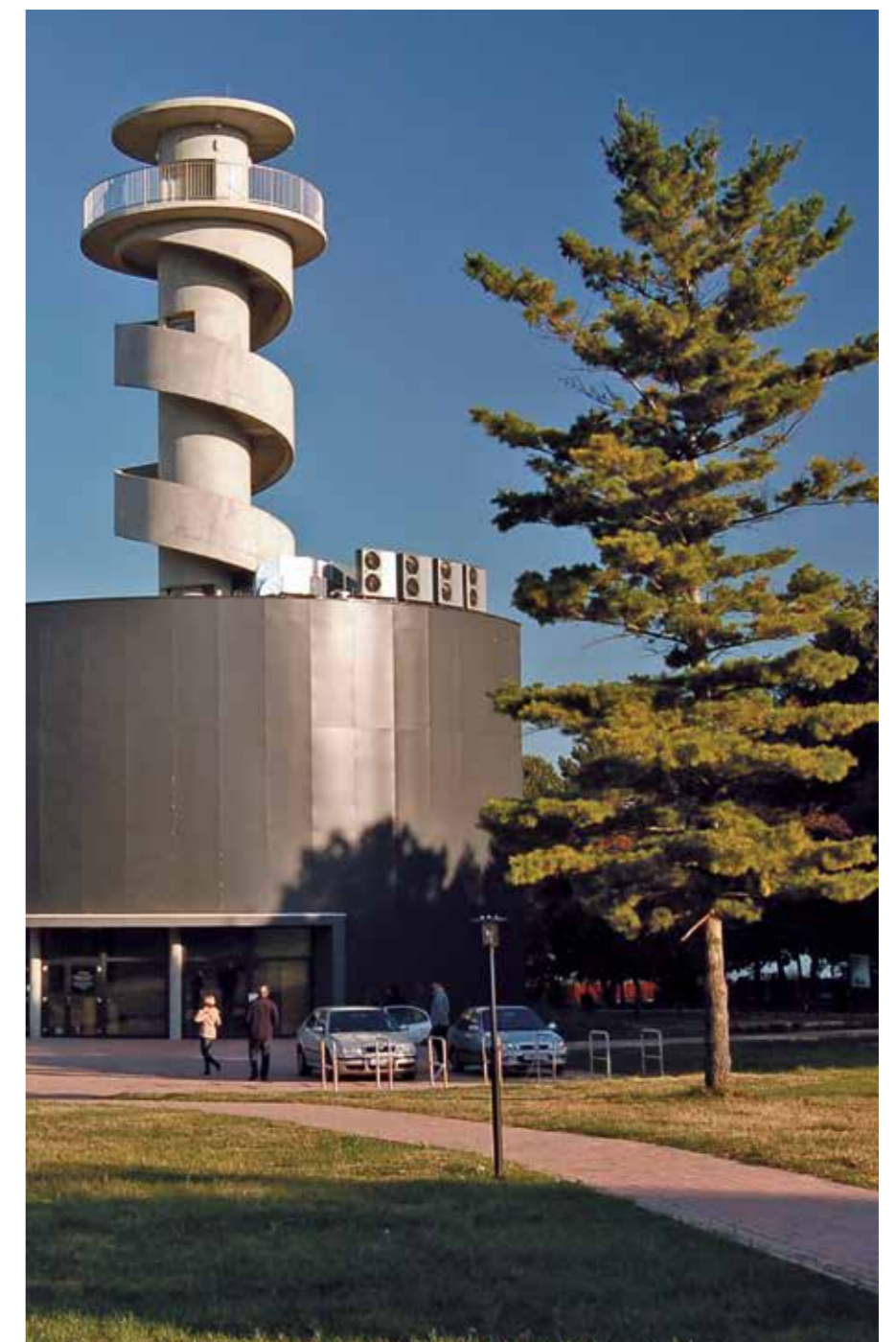
Még az egyetem alatt, huszonhárom éve alapítottuk édesapámmal, Lőrincz Ferencsel és édesanyámmal, L. Szabó Tündével az Arker Stúdió Kft.-t. Feleségem, L. Balogh Krisztina ugyan budapesti volt, de miután szülei külföldre költöztek, nem nagyon kötött oda minket semmi, a közös munkák és a családi cég húzott minket Somogyországba.

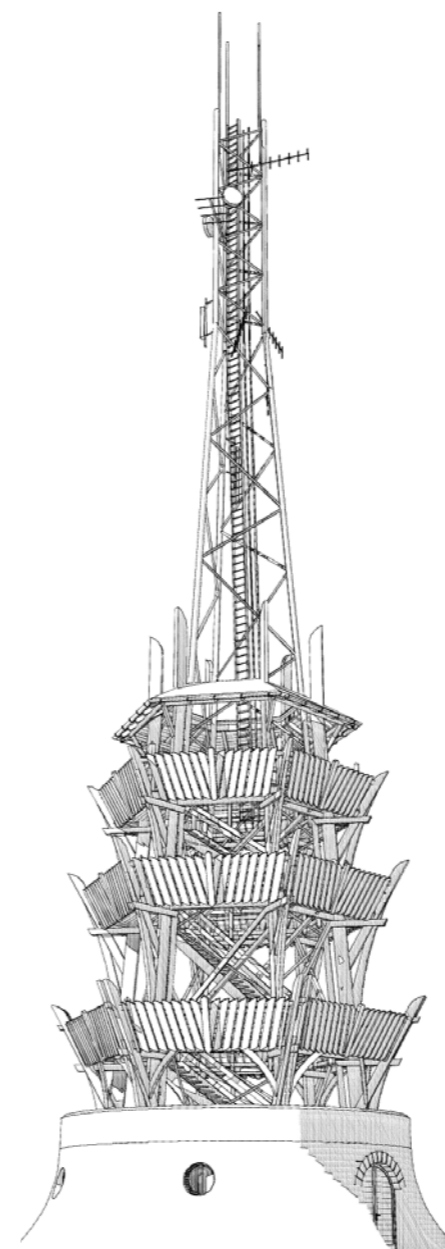

► Jelenleg mekkora irodát tartanak fenn?

Édesapám 2007-ben bekövetkezett halála után 8 fős volt az iroda, majd felduzzadt 17 főre, ez volt a legnagyobb létszám. A válság végére alakult ki a mai állapot: jelenleg tizenketten vagyunk. Ez a tizenkét fő azonban már nem csak építészekből áll: stati-

kus, településtervező, gépésztérvező is van köztünk, hamarosan elektromos tervezővel is bővül a csapat. Sosem dolgoztunk építész alvállalkozókkal, mindig főállású kollégákat alkalmaztunk. A válság hatására beszűkült a piac, csökkent az árbevétel, a kollégák bérét és terheit azonban ettől

függetlenül fizetni kellett. Abból a „munka tortaszeletből”, amelyhez a válságban még hozzáfértünk, megpróbáltunk minél többet magunknál tartani. Ennek érdekében az építészet mellett a szakági tervezéseket is főállású kollegákra bíztuk. A cég stabilitása érdekében a generáltervezést kiterjesztettük a lebonyolításra, és a műszaki ellenőrzésre is, ezzel a piacon szinte egyedülként növelni tudtuk az árbevételünket. Már a válság előtt saját irodánk volt Kaposvár belvárosában, így a bérleti díj fizetése nem nehezítette helyzetünket. Jelenleg sajnos Somogy, Tolna és Baranya megyében jelenleg nincs 10 főnél nagyobb iroda, Somogy megyét tekintve pedig a Kaposterv, Somogyterv megszűnésével a mi irodánk lett a legnagyobb.

► Milyen jellegű munkákon dolgoznak?

Jelenleg cégvezetőként megyek a munka után, korábban szinte még maguktól estek be a megbízások... Tudatosan törekszünk arra, hogy a megrendelői kört arányosan osszuk szét a különböző szegmensek között. A több lábbon állás mellett nagyon fontosnak tartom, hogy a megrendelői kör arányának tudatos egyensúlyban tartását is. Megrendeléseink állami, magán-, vagy az egyházi szektorból a kisvállalkozói, vagy éppen a multinacionális cégek közül érkeznek. Egyiket sem engedhetjük a többi rovására túlzottan megerősödni. A katolikus egyház megbízására 2013-2014-ben tervezünk egy közel kétmillióárdos beruházásban megvalósuló idők otthonát, mely jelenleg épül Zselickislakon. Csurgóra városi uszoda tervezése folyik, és most fejeződik be az irodánk által tervezett Balatonföldvári Hajózástörténeti Múzeum és kilátó építése is. Fontosnak tartjuk, hogy végigkísérjük az épületet a megvalósulásig, éppen ezért a tervezői művezetést mindig, de ha van rá lehetőség, akkor a műszaki ellenőrzést is magunk végezzük. Forráshiány miatt több munkánk szakadt félbe, remélhetőleg az elkövetkező időszakban ezek közül is több megvalósulhat. A legkülönbözőbb feladatok szerepelnek megbízásaink között az ipari épületektől kezdve az irodaházon és a közterület-rekonstrukción át a műemlékig. Az elmúlt években rendkívül sok műemléki kastély rekonstrukciójában vettünk részt, a Forster központ megalakulása óta azonban nehezen lehet ilyen munkákra pályázni. A vidéki irodák a központosítás miatt minden téren nehezebben rúghatnak labdába.

► Az iroda méretéből következően feltételezhető, hogy nem csupán alakítója, de legfőbb motorja is a helyi építészeti életnek.

Szerencsés helyzetben vagyunk, mert huszonhárom évvel ezelőtti megalakulásunk óta – a nyári gyakorlatokat is beleszámítva – közel ötven fő dolgozott nálunk. Somogy megyében mintegy száznegyven építész van, így mondhatjuk, hogy a kaposvári építészek közül minden második megfordult nálunk. A helyi kamara elnökségi munkájá-

ban négy éve veszek részt. Már a kezdetekkor célként tűztem ki szakmai kirándulások, előadások, kiállítások szervezését. Jelenleg negyedévente vannak építészkirándulások. Legutóbb Balatonföldváron, Fonyódon és Marcaliban jártunk, ahol az épületlátogatásokat a helyi polgármester részvételével megtartott vetítés is kísérte. Kaposvár nevű építészeről és közéleti személyiségéről, Lamping Józsefről elnevezett diplomadíjat alapítottunk, amelyet Somogy megyei származású vagy megyei témát színvonalasan és eredményesen feldolgozó fiatalok kaphatnak meg.

► Kétségtelen, hogy ez a város megtartó erejéhez is hozzájárul. Mi a tapasztalat a fiatalok elvándorlásával kapcsolatban?

Vidéken egyre rosszabb a helyzet, mivel a végzett fiatalok akkor jönnek vissza dolgozni egy adott közösségbe, ha megfelelő szakmai kihívásokat és feladatokat biztosítunk számukra. A nagy irodák megszűnésével a legtöbben sajnos egy-két főt foglalkoztatva tartaléklángon végzik munkájukat. Főként építész bedolgozó alvállalkozókat alkalmaznak, ez a közvetett rendszer azonban nem feltétlenül biztosít stabil megélhetést, sem szakmai fejlődést, amelyekre egy fiatal építésznek alapoznia lehetne. Ezért is döntöttünk úgy, hogy az irodánkat megerősítve inkább fejlesszünk, és újabb kollégákkal növeljük a létszámot. Erre egyre nagyobb szüksége van a vidéknek és az országnak a külföldre áramló munkaerő megtartása érdekében.

► Milyen tapasztalatai vannak a pályakezdő építészekkel kapcsolatban?

A két hónapos egyetemi nyári gyakorlatot a kaposvári vagy a megyéből származó hallgatók rendszerint nálunk töltik. A Pécsi Tudományegyetemről rendszeresen kérnek fel opponenciák írására, vagy konzulensi feladatokra. Az építészhallgatók között nagy a szórás, és nemcsak a szakmai színvonaluk, hanem a hozzáállásuk tekintetében is. Az általánosan megállapítható, hogy a számítógépet nagyon jól kezelik, mint ahogy az is, hogy a skiccpauszt csak kevesen ismerik. A kreditrendszerű képzés eredményeként a globális építészeti szem-

lélet és az egyenletes, a szakma minden szegmensére kiterjedő stabil ismeretek hiánya jobban érződik, mint a régi oktatási rendszerben tanult hallgatóknál.

> Vállal főépítési megbízatást?

Főépítési tevékenységem a Balaton-part-hoz kötődik. 2007-től Fonyód, 2011-től Balatonföldvár és Balatonszárszó főépíté-sze vagyok. Tanácsadói státuszban végzett tevékenységem a tervbírálat és a telepü-lésképi véleményezés mellett alapvetően a testület és a polgármester számára – töb-bek között a beruházások és a pályázatok terén – nyújtott szakmai segítségéből áll. Az építészeti feladatokon kívül számos esetben műszaki tanácsadóként is közre-működöm, segítve a képviselő-testület és a polgármester munkáját.

> Tervezési feladatokban is részt vehet?

Ha azt mondjuk, hogy egy egyszerű meg-bízás esetén az építész bizalmi pozíci-óban van a megrendelővel, akkor a fő-építési megbízatásra ideális esetben ez fokozottan érvényes. A bizalom hiánya a munka kárára megy, megléte esetén azonban kézenfekvő, hogy ha az önkor-mányszat akar valamit, akkor mindenek-előtt a főépítést keresi meg. Emberileg és szakmailag érthető és védhető hely-zet ez, hatóságilag és jogilag azonban egyre nehezebb kezelni. A kisebb mun-kákat – mint például egy ravatalozó ter-vezése – sokszor társadalmi munkában végezzük. Részt veszünk beruházások előkészítésében, amelyeket megvalósu-lás esetén adott esetben az engedélye-zési és kiviteli terv szintjéig is végigvi-szünk. Cégünkben elenyésző, azaz 5% alatt van azon munkák száma, amelyek azokhoz a településekhez köthetők, ahol tanácsadói főépítész is vagyok. Munkáink alig több mint 30%-a köthető Kaposvárhoz, közel 50 %-a pedig So-mogy megyétől Budapestig terjed.

> Vannak emlékezetes vagy kedvenc munkái?

Ahogy egy szülőnek is nehéz, sőt lehe-tetlen gyermekei közt rangsorolni, úgy építészként is azt mondhatom, hogy mindegyiket másért szeretem. Általános-

ságban megállapítható, hogy egyre keve-sebb épület valósul meg úgy, ahogy azt szeretnénk. Pályázati szempontok, anyagi megfontolások, időfaktorból eredő kom-promisszumok nehezítik az építész dolgát. A forráshiány vagy a megvalósítás körü-lményei miatt rendszerint nagyon sokszor kell áttervezni valamit. Az ábcésorrend alapján volt már g, l, vagy éppen m betűvel jelölt tervvariációknál is.

> Nemcsak építész, hanem fotográfus is.

A fotózás gyerekkori szerelem, amely már általános iskolában megérintett. A diplo-mázás után elsősorban építészeti témák-kal foglalkoztam, az Egyesülés kiállítási anyagai mellett több kollégának fotóztam le épületeit. Az alkotó ember a munkát nem tudja „letenni”, éjjel-nappal, hétvé-gén is foglalkoztatja, aminek megvan az a veszélye, hogy könnyen kiég az ember. Éppen ezért tudatosan olyan elfoglaltsá-got kerestem, amely képes kikapcsolni. Ilyen számomra a fotózás és a bűvárko-dás. Mindkettőt magas szinten űzöm, és aktív kikapcsolódást jelent számomra. Igaz, költséges hobbikról van szó, ame-lyek komoly felszerelést is igényelnek. Mindezt azonban a képeim eladásából is tudom finanszírozni. Az alkalmazott fotográfusi végzettség megszerzésével professzionális szinten is művelem a hobbimat. Könyvekhez, kiadványokhoz, prospektusokhoz, weboldalakhoz készí-tek fotókat, ezzel párhuzamosan fotópá-lyázatokon is indulok, önálló kiállításom is volt. Szakmából és hivatásomból adódóan alapvetően az építészeti fotó-zás, vagyis a háromdimenziós terek két dimenzióba történő leképezése izgat. Kedvenc témáim az építészeti fotózáson belül a belső terek, valamint az éjszakai és hosszú expozíciós képek elkészítése. Ezek mellett szívesen fotózok állatokat és embereket, valamint tájképet is.

> A két hobbít össze is kapcsolta, mert az építészeti témák mellett bűvárfotózással is foglalkozik.

A természetfotózás e speciális területét 2007 óta gyakorlom. A víz alatti képek készítése rendkívüli követelményeket

támaszt, amelyek a fotózás egyik vál-fájához sem hasonlíthatóak. A víz egészen más közeg, mint a levegő, optikailag is teljesen másképp viselkedik. A víz alati világ csodálatos, nyugodt, színes és izgalmas! A természeti képződmények, a halak és a növényvilág legalább olyan változatos, mint a felszínen. Legked-vezebb témám azonban talán a roncs-fotózás. Egy-egy elsüllyedt hajónak ugyanolyan története van, mint egy-egy épületnek. Mielőtt roncsot merülök, min-dig megismerkedem a hajó történetével, elsüllyedésének körülményeivel, a roncs jelenlegi helyzetével és állapotával. Előre

tájékozodom, hogy milyen látási és áram-lási viszonyokra számítsak, milyen témák várnak a roncsban, hiszen a rakterek és a kabinok sok-sok érdekes, izgalmas, és olykor szívfacsaró témát rejtnek. Legtöbbet a Vörös-tengeren és a Föld-közi-tengeren merülök, de eljutottam már az indonéz szigetvilág vizeire is. Ezek az utak minimum hetekben mérhe-tők, így egy-egy évben körülbelül négy alkalommal tudok elutazni. Emellett azonban több hosszú hétvégét is szen-telek a bűvárkodásnak, hiszen Ausztria gyönyörű tavai, a magyar tavak, de a kőbányai víz alatti pincerendszer is kedvelt bűvárcélpontjaim. Már a kezdetek óta a víz alatti felsze-relésem elengedhetetlen tartozéka az először csak bérelt, majd megvásárolt víz alatti fényképezőgép vizálló búvár-tokban. Kompakt kategóriában több hazai és nemzetközi versenyre küldtem be képeimet és portfóliómat, amelyeket többször díjaztak is. A weboldalamon fo-lyamatosan publikálom az általunk meg-látogatott merülőhelyeket, amelyet évről évre egyre nagyobb olvasottság kísér. A víz alatti kompakt felszerelésemet – több mint tíz év felszíni tükörreflexes fo-tózást követően – 2014-ben sikerült egy Nikon DSLR kamerára cserélnem, amellyel egy teljesen új világ tárult fel előttem.

15004
9 770866 006003
800 HUF